

KA.DER GELENEKSEL ‘8 MART TEMSİLDE KADIN ERKEK EŞİTLİĞİ KARNESİ’Nİ

AÇIKLADI

Kadınlardan sürekli sınıfta kalan Türkiye’ye: EŐitlik beklemeyecek!

KA.DER, 2008 yılından bu yana Türkiye’de atama ve seçimle oluşan karar organlarındaki kadın oranlarını gözler önüne serdiği ve artık geleneksel hale gelen “8 Mart Temsilde Kadın-Erkek EŞitliği Karnesi”ni açıkladı. Karnede yer alan notları, Türkiye’nin 12 yıldır aynı sınıfta kaldığını ortaya koydu: Karar alma mekanizmalarında kadının adı hala yok! KA.DER, “EŐitlik beklemeyecek, kadınlar toplumun her alanında hak ettikleri yere gelene kadar mücadelemiz sürecek” diyor.

Karne’ye göre Türkiye’nin 2019 notları şöyle:

TBMM’NİN EŐİTLİĐE MESAFESİ: ÇOK UZAK!

“Temsilde Kadın-Erkek EŞitliği Karnesi”nde bu yıl yer alan 2019 rakamları, gerçekten kadınlar açısından kabul edilemez görünüyor. Mesela, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde şu an yer alan 589 milletvekilinden sadece 102’si kadın. Nüfusun yarısını oluşturan kadınlar TBMM’de %17,32 oranında temsil ediliyor. Kadın milletvekili oranlarının partilere göre dağılımında ise şöyle bir sonuç ortaya çıkıyor: HDP %40’la eŐitliđe en yakın partiyken muhafazakâr AK Parti %18,21’le sosyal demokrat CHP’nin 12,68’lik oranını geçiyor. Kadın milletvekili sayısı konusunda her zaman kötü bir sınav veren MHP 8,16, başkanı kadın olan İYİ Parti ise %7,69 oranıyla sınıfta kalanlar kervanına katılıyor. KA.DER siyasi partilere, seçimler öncesinde bol bol dağıttıkları eŐitlik vaatlerini hatırlatıyor.

KADIN VARLIĐI AÇISINDAN 0’I BOL TABLOLAR

Cumhurbaşkanlığı Kabinesi’ne bakıldığında, kadın oranı daha da düşüyor. 17 kişilik kabinede sadece 2 kadın bakan bulunuyor (%11,76). 57 bakan yardımcısından ise sadece 4’ü kadın, bu da %7,01’e denk geliyor. 13 bakanlıkta hiç kadın bakan yardımcısı bulunmuyor; kadınların varlığı açısından 0’ı en bol tablolardan biri bu. 81 şehrin 79’unda da 0 rakamı görülüyor: Türkiye’de sadece 2 kadın vali var.

İSTİHDAMDA, İŞVEREN VE MESLEK ÖRGÜTLERİNDE DURUM

Sivil alana geçtiğimizde de durum değişmiyor: 12 işveren örgütü ve meslek odasında kadın başkan sayısı sadece 1.

Resmi istatistik kurumu TÜİK tarafından açıklanan, son olarak Kasım 2019 verilerinin yer aldığı işgücü istatistiklerine göre, 15-64 yaş arası erkeklerin %68,6'sı istihdam edilirken, kadınlarda bu oran %31,7 düzeyinde kalıyor. Aynı yaş grubu içerisinde erkekler arasındaki işsizlik oranı %11,9, kadınlarda ise %16,9. Diğer alanlardaki kadın sayıları da fazla umut vermiyor:

- 7 yüksek yargı organında sadece 1 kadın başkan yer alıyor.
- Tüm düzeylerdeki akademik kadroda kadın oranı %45,05 olmasına rağmen, 197 rektörden sadece 17'si kadın, profesörlükte erkeklerin sayısı kadınların iki katı.
- 1389 belediye başkanı koltuğundan sadece 42'sinde kadınlar oturuyor (%3,02). Bu oran belediye meclis üyeliklerinde %2,37, il genel meclis üyeliklerinde ise %1,77.
- 50 bin 157 muhtarın sadece 1071'i kadın (%2,14).
- 1934'ten bu yana yapılan 23 genel seçimde meclise giren 11.385 milletvekilinin sadece 598'i kadın.
- Türkiye, Cumhuriyet tarihi boyunca bir tane bile kadın milletvekili çıkarmamış tam 20 şehrimiz var. (Adıyaman, Ardahan, Artvin, Bayburt, Burdur, Erzincan, Giresun, Gümüşhane, Karabük, Karaman, Kilis, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Nevşehir, Niğde, Osmaniye, Rize, Sinop, Yozgat)
- Buz pateni, jimnastik, dans sporları ve binicilik dışındaki spor dallarında kadın oranı çok düşük: %71,4 erkek, %28,6 kadın. Antrenörlerin %75'i erkek %25'i kadın.
- 14 kanalda primetime'da yayınlanan tartışma programlarında cinsiyete göre dağılım da çok vahim: %89 erkek, %11 kadın.

TEK ARTIŞ ŞİRKET YÖNETİM KURULLARINDA

Rakamlardan anlaşılacağı üzere, Dünya Ekonomi Forumu (WEF) 2020, Türkiye'yi boşuna toplumsal cinsiyet eşitliği sıralamasında 153 ülke arasından 130'uncu olarak belirlemiyor. Türkiye'nin az da olsa karar alıcı olarak kadın sayısını artıran tek alanı BİST-100 şirketleri yönetim kurulları. 2019 yılında BİST Yönetim Kurullarında yer alan kadınların oranı %15,2'den %15,9'a çıkarak %3,3 oranında artış gösterdi. Yüzde 30 Kulübü Türkiye kampanyasının odaklandığı BİST-100 şirketlerinde bağımsız yönetim kurulu üyeleri arasında kadın oranı %16,6'dan %17,7'ye çıktı. Yine de tüm BİST şirketlerinin sadece 36'sının yönetim kurulu başkanı kadın ve sadece 14'ünün yönetim kurulunda bir kadın CEO yer alıyor. 35 şirket hala tamamı erkeklerden oluşan kurullar

tarafından yönetiliyor. (Kadın yönetim kurulu üyeliklerinin %43'ü ortak olan aile üyeleri tarafından dolduruldu. Cam tavanı kırarak yönetim kurullarına seçilen kadınlar ise yönetim kurulu üyeliklerinin sadece %8,9'unu oluşturdu.

EŞİTSİZLİK SÜRERKEN KAÇ KADIN ÖLDÜ?

2019'da bu eşitsizlikler sürerken, erkekler en az 328 kadını ve 15 çocuğu öldürdü, 51 kadına tecavüz etti, 712 kadını seks işçiliğine zorladı, 232 kadını taciz, 279 çocuğu istismar etti. 630 kadına da şiddet uyguladı. **“Sadece medyaya ve mahkemelere yansıyan olaylardan derlenen bu rakamların çok daha yüksek olduğunu ve tüm bu eşitsizliklerden kaynaklandığını çok iyi biliyoruz”** diyen KA.DER, yeni bir 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'ne girerken tüm siyasi partilere bir kez daha şöyle seslendi:

“Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması için parti tüzüklerinizde değişiklik yapın, %50-%50 temsil için fermuar sistemini uygulayın. Kadınların karar alma mekanizmalarında eşit olarak yer alması, toplumda infial yaratan uygulama ve inanışların önüne geçmek, daha demokratik, çağdaş bir toplum inşa etmek ve küresel insan hakları standartlarını yakalamak için şarttır. Sorunların çözümünde kadın bakış açısı ve deneyiminden yararlanın. Kadınların önünü kesmeyin. Toplumun yarısını oluşturan kadınların içinde yer almadığı her şey eksiktir. Tüm kadınları birleşmeye, tüm erkekleri de kadınların önündeki engelleri kaldırmaya çağırıyoruz.”

KA.DER HAKKINDA

KA.DER, kadınların ve erkeklerin her alanda eşit olarak temsil edilmelerini savunan bir kadın örgütüdür. Toplumu ve bireyleri ilgilendiren kararların alındığı, seçim ve atama ile oluşan tüm karar organlarında kadın erkek eşitliğini demokrasinin bir gereği olarak kabul eder. Türkiye'de kadınlar, farklı sosyal alanlarda varlıklarını kanıtladıkları halde üst düzey yönetimlerde, özellikle de siyasette, eşit temsilden hala çok uzak bir konumdadırlar. Bu eşitsizliği gidermek, tüm yurttaşların kararlara katılımını sağlamak, kadın deneyimi ve çözüm üretme yeteneğini sosyal alanlara kazandırmak amacıyla Mart 1997'de kurulan KA.DER, seçimle ve atamayla gelinen tüm karar organlarındaki kadın temsil oranlarını yükseltmek için çalışır. KA.DER, 23 yıllık deneyim ve birikimiyle Türkiye genelinde çalışmalarını yürütmektedir.